

အို...ဣကို ဂုံ ဒွပ်ဒွဲခိုင် ခလှာကီစက် ဟုံသောင်ဟာ?

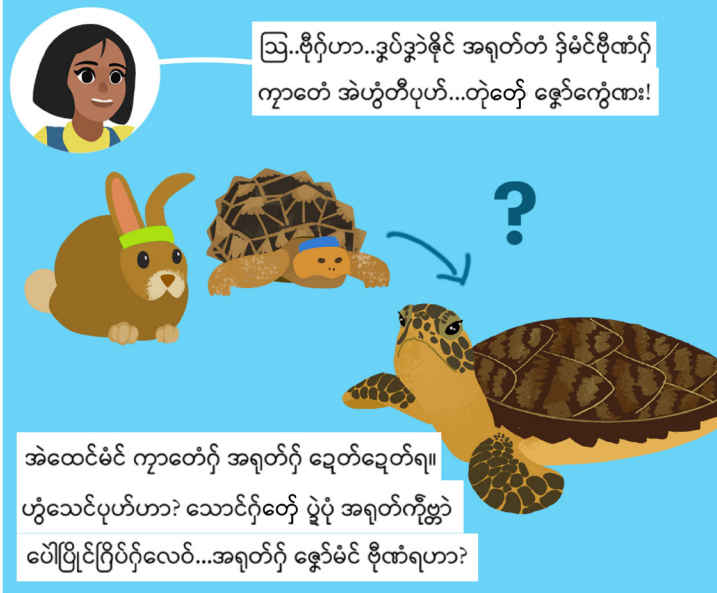
ဒွပ်ဒွဲခိုင် ခလှာကီစက်ဏံကို ကျင်နုလှာ၊ ဩင်ပွီဟာ? ဟုံသောင်မွဲး ဗက်စှေအာပွဲစီဟာ??

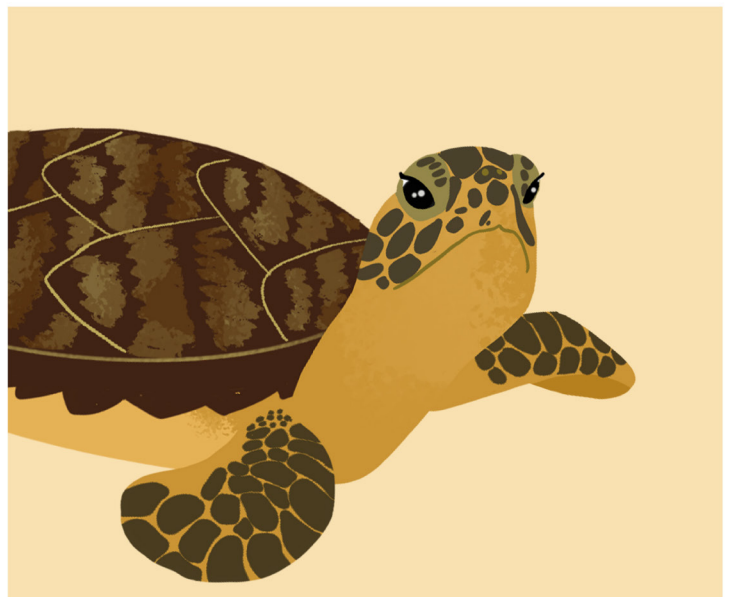

ဒေါကွာဏီ....ဣကို အရတ် ဟုံသောင်ဟာ?

အရတ်ဏံ ဇွေင်ကွေင်ကွေင်!

ယျအဲဒ် သွင် မဒ်ရ။ အဲဗက်ဂေတ်ဝေင် ကရေဝ် လူစီအရတ်ကို ဝံဟာ?

ကော တာဂျီဒွေဟို လူစီရ် အရတ်တောက် (Hawksbill turtle) မဒ်ရ..ကောဟာ?

ဗက်ဗိုဝေင်ဝံမံင်ရကောန်ဝတ်။ ယျ လူစီရ် တေတေ မဒ်ရ။ ကျင်..ကောန်ဝတ် အခိင်ပိုမိင်အာသုင် အကြာပွဲဝွာ၊ မွိုက် (reefs) တံတော် ပိုဟိုအာအရေပ်ဟင်လေဝ်။

ရံင်ဏာ ခွဲ လူစီရ် ကောက်မံင် တုပ်ညင်ရဲ ခွဲတောက်ရ။

တုပုန် ဗိုပြင် သွင်လူစီရ် ကျေပ်ကော့ရ။

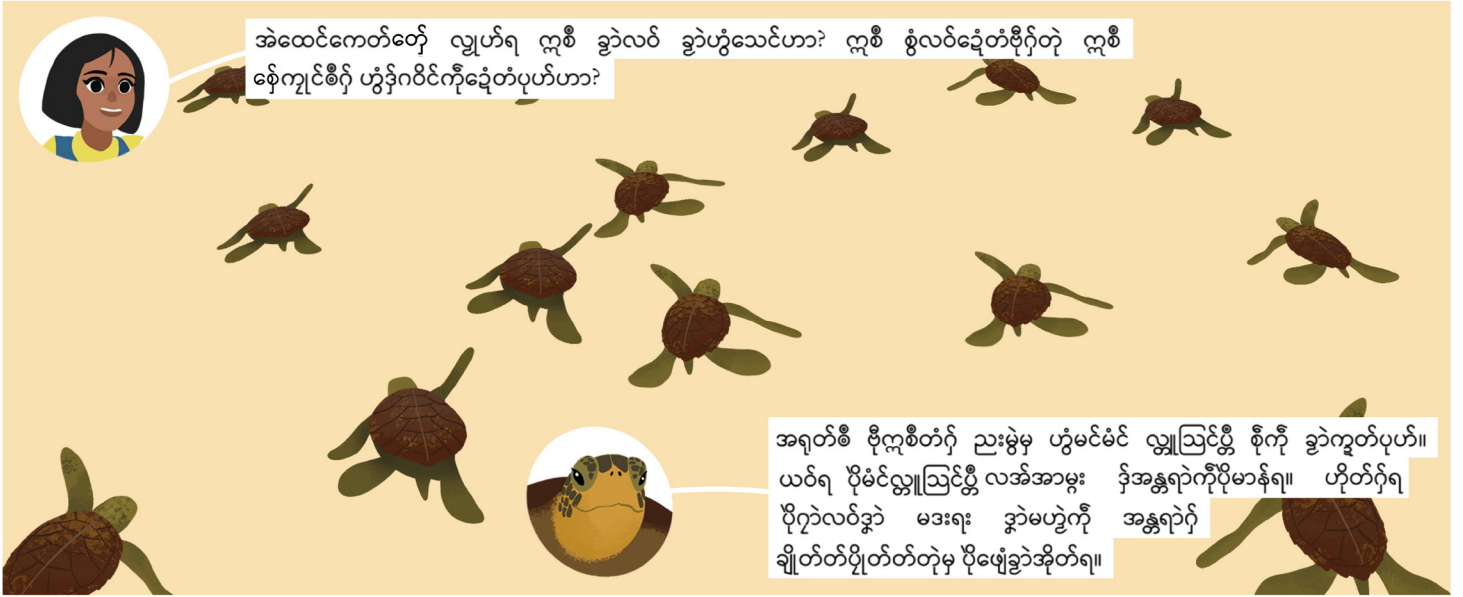
အဲဒးစိုတ် ဗိုပြင် ဂစေံသုတ်တံ နွံမံင်လွှာ၊ ဗိုဒ်တံ လူစီရ်ရ။

တင်ဂုဏ်ရ သွင်ယျ..! အရတ်စီ ဗိုလူစီတံက် ဂကူမဇ ဟံတုပ်ညးညွံဂမိုင်ဂ် နွံမံင်တု အရံင်ကိုသိုကို ဗိုပြင် ဂစေံ၊ သွင် တံက်လေဝ် ဟံတုပ်ညးညွံပုဟ်...ရံင်ကေတ် သွင်ပိုတု မုဒ် ဂကူမဇ မံက် မွိုဟ်တံ ပါပြးထွေးမာန်ရ!

ယပ်ရ ကောန်ဝတ် ဆိုဒး ရဲလူစီကျေပ်ကျေပ်တံပုန်တော် ကောန်ဝတ်ဒးစိုတ်သုင်သုင်ဏောင်!

အထောင်ကေတ်တေ့ လျှာဟ်ရ ဣစီ ခွဲလဝ် ခွဲဟံ့သေင်ဟာ? ဣစီ စွဲလဝ်ခေတ်စိုက်တဲ ဣစီ နေံကျင်စီဟ် ဟံ့ဒ်ဂဝ်င်ကိုခေတ်ပုဟ်ဟာ?

အရတ်စီ ဗိုဣစီတံက် ညးမွဲမှ ဟံ့မင်မင် လျှာဩင်ဒီ ဗိုကို ခွဲကွတ်ပုဟ်။ ယဝ်ရ ပိုမင်လျှာဩင်ဒီ လအ်အာမး ဒ်အန္တရဲကိုပိုမာန်ရ။ ဟိုတ်ရ ပိုကွဲလဝ်ခွဲ မဒးရး ခွဲမဟဲကို အန္တရဲကို ချိုတ်တံပျိုတ်တံတဲမှ ပိုဖျေံခွဲအိုတ်ရ။

ဇေတ်တံတေ့ဟ် ယဲဣစီတအ်လေဝ် စင်လဝ်ဣစီတံခွဲဏံရ။ ယဲညးတအ်လေဝ် ကျင်ဖျေံလဝ်ခွဲ ခွဲဏံ သိုဖအိုတ်ရလေဝ်...

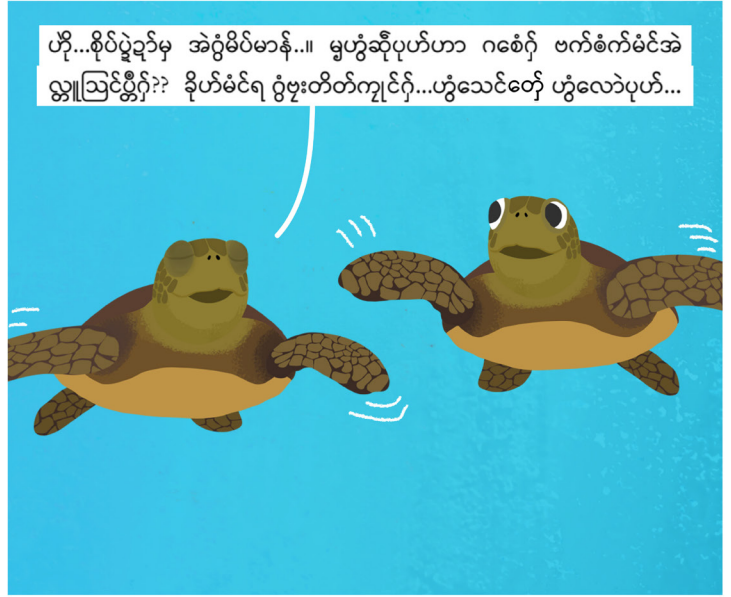
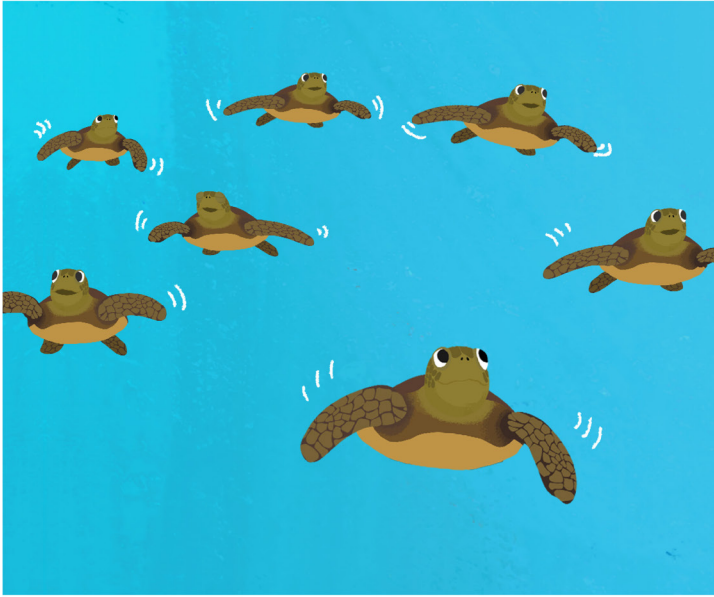
ဆူး...အခိင်ဟ် ပြင်လှဲအာအိုတ်ရ...

လျှာဩင်ဒီဟ် မိုဟ်တံ သိုင်ခွဲဒက်မွဲလဝ် သိုဌာန် ဂျိုက်တိုန်တဲ ခွဲကလေဝ် ဂျိုက်တိုန်နူကွာတေရ။ တဲတေ့ ဟိုတ်နူမိုဟ်တံ စံက်ပျိတ်ထေံ ပျိဉ်ဩင်စီတံက်ရ ဩင်ပျိဉ်စီလေဝ် လာ်မင် ဂျိုက်နူကို ကွာတေကေ့ရ။

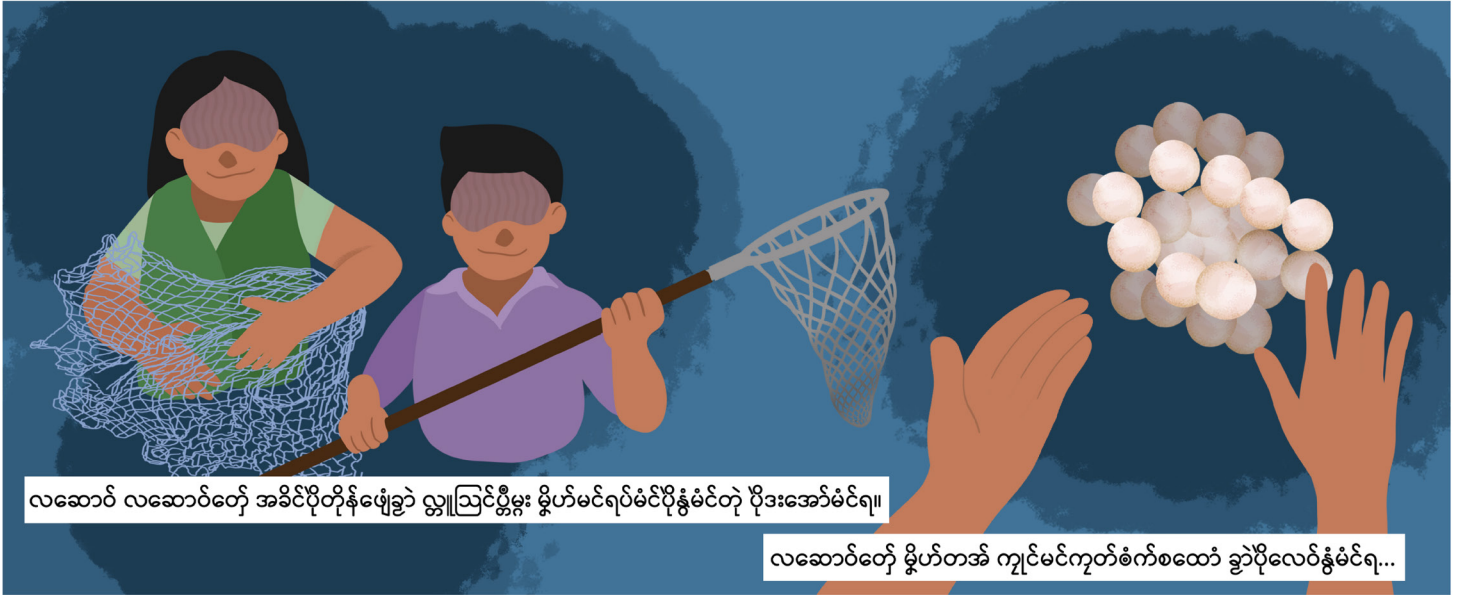

ဩ...ဒ်သံာ်တေ့ အဲကျိဟ်ယု...! ယဲဣစီတံကို သိုကို ယဲဇေတ်ဣစီတံကို ခွဲညးတံ ဣဒ်ဒ်လဝ်ဟ် ညးတံ သန္တီးဒ်မင်တဲ ကာလညးတံ မိက်ဝံဖျေံခွဲမွဲး ညးတံ ထွေင်စံကျင် ဇာတ်ညးတံ၊ ခွဲမဟဲကို အန္တရဲကိုတဲ ကျင်ဖျေံခွဲရဏး!

ခွဲမင်ရကောန်ဂုတ်ယေု...။ ကာလကောန်ဂုတ်ဣစီတံ အယုက်ပေင်ကျင်တဲ ခေတ် ဒ်ကျင်ယဲမွဲး ခေတ်ကျင်ဖျေံခွဲ ပွဲခွဲဏံဟ်ပုန်ရ။ ဟိုတ်ရ ဣစီပိုင်မင် စိုပ်အခိင်ခေတ်ကျင်ဖျေံခွဲမွဲး ဩင်ပျိဉ်စီဟ် ဒ်မင်ခွဲ ဒ်ဒးရးရး ဏီဟာဟ်ရလေဝ်...

အဲထေင်ကေတ်တေ့ ကေ့ဏောင်။ ကောန်အရတ်တံ ကွတ်ကျင်နုခွဲတဲ ဒးပတပ်လဝ်မုက်ကို အန္တရဲနာနာသတ် ဂံင်ဂံင်တဲမှ ပွဲနေ့ကျင်စိုပ်ဇရေင်ပွဲဇရေင်အိုတ်ရ။ အရတ်ဇော်ဇော် ဗိုဏီ တံလော် ဒးစွံလဝ်သတ် လျိုင်ရကောန်ဂုတ်ယျေ...

လဆောင် လဆောင်တော် အခိုင်ပိုတိုနံ့ဖျေ့ခွဲ လှူဖြိုင်စွဲမွဲး မွဲဟ်မင်ရပ်မင်ပိုနွံမင်တဲ ပိုဒးအော်မင်ရ။

လဆောင်တော် မွဲဟ်တအ် ကျင်မင်ကုတ်ခက်စထောံ ခွဲပိုလေဝ်နွံမင်ရ...

တဲပုနံ...စံလှော် မွဲလှော်တော် ပိုလုပ်ထဲထင်ဝံ ပွဲဒဇာရပ်ကမ္မး ယိုဟံဝံတဲ မျိုက်ဒုင်ချိုတ်အာမာနံမင်ရ!

ဟိုတ်ဒံသံဂံရ ဂကူ အရတ်တောက်(Hawksbill turtle) ပိုတံဂံ လွိုဟ်အောန်စှော်ကျင် ပွဲအလုံဂူးတိ ဏံတဲ ပွဲဒုဂ်ဗမာဏံလေဝ် လွိုဟ်အောန်စှော်ကျင်မင်ကိုရ။

ဩ...ကကျိုင်(Jelly fish)...

ဣစီယျေ...ဟံသေင်ပုဟ်!

ဩယာ!..တင်ဂုဏ်ရ သွင်ယေျ!..ထိုင်ပလာတ်သဘောတ်(Plastic bag) ဟီမင်ပွဲဉ်ဂ် အဲယျုစ ကကျိုင်(Jelly fish) ရ။ ယဝ်ရ စဒးမွဲး ပွဲဉ်တေံ ဗုတ်ဟံ့မာန်တဲ ဂျိုင်တိုန်စိုက်ထအံတ်ရ။ ဟံ့သေင်မွဲး ချိုင်အာမာန်ရ။

ခိုဟ်မင်ရ ဝံ့ဆိုးပြဟ်အာ! ကကျိုင် (Jelly fish) ဂ် စူကစီတံဟာ? မုစု ကူစီဒးစိုတ်ရော?

ကကျိုင်(Jelly fish) ထွဲးဟံ့သေင် သတ်မင်ပွဲဉ်တိုဟ်ဉ်(Sea sponges) နွံအကြာပွဲဉ်ဂ၊ မွိုက် တံဂ် လေဝ် စုစိုတ် ကွေံကွေံရဏောင်! ဟိုတ်နူပို စမင်ကို စုစိုတ်ဉ်ရ ပွဲဉ်ဂ၊ မွိုက် မရေင်တာန်ဒိုင် ပွဲဉ်တံ(Reefs) ဂ်လေဝ် ထေတ်ယုက်တိုန်တဲ ကဒးဗဒဗွိုင်မင် အကြာဒွဲးထံဂ်လေဝ် ညေံတံမင်စ သာယာကျိုင်ရ။

ဩ..ဟဂ်ဟာ..ကွာတေံ နဲဒဲသတ်ဇုက် ကောင်လထွဲးလဝ်ကိုအဲ မွဲတဲကိုရ။ သွက်သတ်တိရဏွန် မင်ပွဲဉ်တံဂ်မိုင် ကို သွက်စိုတ် ဝံ့ထေတ်ယုက်ကိုဂ် ပွဲဉ်ဂ၊ မွိုက် မရေင်တာန်ဒိုင် ပွဲဉ်(Coral reefs) တံဂ် ဒဒဲမစိုတ်တရဲကွေံကွေံရ။

ဟဂ်တေံ ကူစီတံလေဝ် ဒဲသတ်မစိုတ်တရဲ သွက် ဂကောံညွဲးမုဲပွဲဉ်ဂ၊ မွိုက် မရေင်တာန်ဒိုင် ပွဲဉ်(Reef ecosystem) တံဂ်ရဏေး!

ညံမင်ရကောန်ဂုတ်...ပိုဂ် ဒဒဲ မစိုတ်တရဲ သွက်ဂကောံညွဲးမုဲပွဲဉ်ဂ၊ မွိုက် မရေင်တာန်ဒိုင် ပွဲဉ်(Reef ecosystem) တံ ထွဲးဟံ့သေင် သွက်မွိုက်တအဲကို သိုက် ကမ္မောန်ဂယိုင်လမျိုဉ်းတအဲလေဝ်ပါမင်ရ!

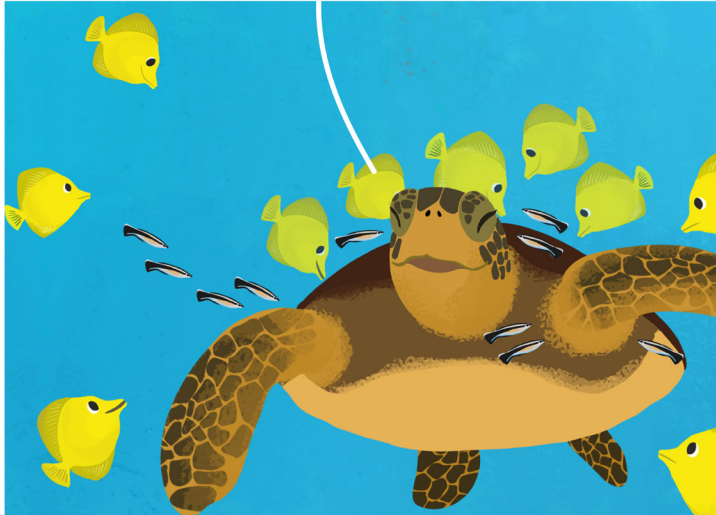

ဂကောံနွံမနွံဒိုင်ပူသဘာဝ ဂမိုင်တံဂ်ဒးဗဒဗွဲမိုင် ညးနွံသိုဖအိုတ်ရ။
ဟို...ပိုဟိုမိုင်ပရော ဂကောံနွံသဘာဝလျဟ်ဂ်...ဣတေံ ညေံတံကျင်ယု!

ကမိုင်မိုင်ကြပ်ဣစီ ဂမိုင်ဣတံဂ် ညေံတံကျင်စ အိက်ဇုာ်ကို
ဖျုန်သောံတြေံတြေံနွံမိုင်ညးစ ဣစီဂ်တဲ
ဣစီလေဝ် ဝဲညးဒုးအာ ညေံတံလေဝ်ဖဲအာစုရလေဝ်!

သောံဣစီဂ် ညးဒုးအာမုး ဝီင်ညာ်လေဝ် ဝဲပြဟ်တိုန်ရ!
ပိုတံ သတ်ညာ်ဂမိုင်ဂ် ညးဒးဗဒဗွဲအဲ..အဲဒးဗဒဗွဲညး ဝီဣတံရ ကောန်ဂုတ်ယေု...

ဟို...မိတေ!! ရံင်ကောတ် သောံဗေံဂ် ဒးညးဒုးထေက်အာရ!
ပိုလေဝ်ဗျီမိုင်...ဒးဟစိုပ်ရ..။ ကျင်...တဲဣတံပိုညးဒုးကိုဗေံ အဲအဲကောင်!

သွက်ဝဲလဲထွးစကိုအဲ ပရောအရတ်တေက်တံဂ် တင်ဂုဣကိုဣစီ ဗွဲမလောန်ရဏး!
ဣစီကို သိုကိုကောန်ဇောတ်ဣစီတံဂ်မိုင်ဖအိုတ် ယဲဘဲ အန္တရာဲကိုဝဲလဲလေဝ်အာတဲ
ကိုဝဲမိုင်အယုက်ဂိုင်င် ပွဲဒုးပလာတ်သတေတ်(Plastic) ဟွဲဂ် အိုတ်ညိ! အဲစရဏးဣစီ!!